Del af mappe 4)

TVR 12/10 2015

Besøgsrapport fra Charlottenlund Gods, Ystad 7/10 2015

Deltagere: Forpagter Per Landén og Torben Vagn Rasmussen

Charlottenlund Gods er smukt beliggende lige ud til Østersøen vest for Ystad taget lige ud af Henrik Mankell's romaner og TV serier om kriminalinspektør Wallander.

Godset har 570 ha agerbrug samt 200 ha forpagtet areal plus lidt skov/lunde fordelt i arealet. Avlsbygninger er velproportionerede og relativt nye med tilhørende nyt siloanlæg til korn og raps. Der har ikke været husdyr på godset siden midten af 1960'erne. Provenu fra besætningssalg blev brugt til at dræne jorderne. De tilhørende store boliger fra tiden med flere ledere og ansatte er lejet ud, bl.a. til skole for børn . Forpagteren har sin bolig i et gårdkompleks tilknyttet kontor og spise- og vaskerum for de to ansatte.

Sædskiftet er Hvede – Raps – Vårbyg 100 ha – Sukkerroer 100 ha på jorder af fin bonitet. Gården är mycket kuperad 26 m nivåskillnad inom ett skifte. Driften har gennem 15 år været med reduceret jordbehandling.

Forpagter Per Landén har stået for driften på Charlottenlund Gods gennem 30 år og er med i bestyrelsen for Svenska Foder, ejet af DLG amba, og kender derfor til danske forhold og toppen i dlg.

Per Landén er forundret over, at man i Danmark kører med 60-80 % udnyttelse af jordens kapacitet. Det ville man aldrig byde svensk industri. Den danske konfrontationskurs mellem landbrug og myndigheder og direkte retssager forundrer også. I Sverige kender man ikke till konfrontation mellem erhvervsliv og myndigheder, her søger man konsensusløsning, fair for begge parter. Givetvis händer det ibland men inte ofta. Det er måske den vigtigste årsag til, at svensk landbrug trives og dansk sygner hen med gæld!

Vi gennemgik listen med spørgsmål til rammevilkår mv. Den vil blive udfyldt tillige med 5 års oversigt over afgrødernes udbytte og gødningstilførsel. Kornpriser og priser for NPK 21-3-10 samt NS 27-5 for 2015 bliver også oplyst.

Der er generelt meget få restriktioner og afgifter for svensk planteavl. EU's krav til vandmiljø, udledning og tilladte sprøjtemidler er heller ikke de store sammtalsemmne, men bliver aktuellt nu med EU vattendirektivet. Något ingen vill i Sverige . Bättre med samförstånd.

Den eneste firkantede statslige restriktion for planteavl er et P loft på 22 kg/ha, men det er ikke et væsentligt problem for sædskifte og udbytter at overholde den begrænsning.

En anden mindre begrænsning er tilførsel af N i efteråret til raps og hvede/vinterbyg på henholdsvis 60 kg/ha og 20Kg/ha. På Charlottenlund får hvede intet om efteråret.

EU's nye regel om 5 % Miljøfølsomt areal, MFØ kan håndteres på tre måder:

1. Ærter eller Hestebønner, som proteinafgrøde, der kan sælges. Den option anvender Charlottenlund.

2. 1m pløjet bræmme rundt i kanten af marker med et vist antal meter i forhold til areal. Det tæller som 9 m bræmme. Derefter bliver et par ekstra sprøjtemidler tilladte. Problem er at finde en 2-furet plov til de store traktorer, men ellers udmærket option.

3. Græs eller sort brak.

60 % af arealet skal være grønt om vinteren her tæller sukkerroer (som i Danmark) med sammen med Raps og Hvede. Ingen restriktion for Charlottenlund og heller ikke generelt i Skåne.

Efterafgrøder er der intet krav om i Sverige.

Vandløb er det lodsejerens opgave at holde i orden for gennemløb. Lodsejere oven for en kan gøre krav på at der grødeskæres. Kommunen fører tilsyn med at aftræk af vand fungerer for at forebygge oversvømmelser, og kan blive nødt til at rense op for ejers regning. Inden der renses op, orienterer man fiskeforeninger, så processen sker i fordragelighed. Forsumpede marker er en dansk foreteelse. På Charlottenlund forstår man selv oprensning af sine vandløb. Andre kan have organiseret sig i ålaug for vedligeholdet. Forsumpede marker leder tiil stor udvaskning av fosfor.

Udbytter er tilfredsstillende på Charlottenlund og proteinindhold for hvede og byg opfylder krav til brødkorn og malt. Sukkerroeudbytter er ved at indhente det danske forspring. Vi får tabel med udbytter og N tilførsel. En professor på Sveriges Lantbruksuniversitet har opstillet en regel uden udledning af N: Tildel 20 kg N pr ton forventet høstet korn pr ha samt tildel yderligere ekstra N på op til 70 kg/ha alt efter afgrøde for at sikre indhold af protein.

Per Landén deltager i en forsøgsgruppe med Raps og Hvede hos Svenska Foder kaldet 6tolv. Det står for 6t raps/ha og 12t hvede/ha. På Charlottenlund var i år udlagt 10 ha hvede, som blev gødet med 300kg N/ha. Marken gav et udbytte på 12,9 t/ha med 12,6 % protein! Projektet skall leda till att vi 2020 alltid skall skörda 6 ton raps och 12 ton vete.

Jeg vil opstille sammenligningstal for min egen bedrift, som har samme sædskifte og klima som Charlottenlund. Jeg kan allerede nu oplyse, at det bliver et ydmygt sæt tal ved siden af de velgødede Skånske marker.

Gødningsregnskaber er der ingen krav om i Sverige udover P balancen. Gödningsrekenskapen skall man göra och de bliver kontrollerat. Men är mer än kontroll att man är uppmärksam på att lantbrukaren ligger rätt till. Viktigt för lantbrukaren att han ligger rätt ekonomiskt !

Myndighedsbehandlingen af landbrug i Sverige foregår i dialog og konsulentånd. Det er ikke kontrollanter som dukker op og checker det ene og andet og udskriver regninger og bøder. Nej, det er venlige mennesker, som kommer og taler om tingene og hører på landmandens forklaringer på, hvorfor han gør, som han gør. Vi har i stor utsträkning en idividuell kontroll. **Vi bliver givetvis kontrollerade av kommunen länsstyrelsen och jordbruksverket att vi gör tingen korrekt med areal spröjtejournaler etc, de ringer alltid innan. Man har en möjlighet och förklara varför man gjort som man gjort. De finns oftast en chans och rätta till felen. En dilalog. Grova överträddelser där man bryter mot lagen skall givetvis bötfällas. Många vi leverar till har krav att vi gjort miljöhusesyn. En form av certifiering.**

Det foregår ud fra to store rådgivningsmodeller stillet til rådighed for landmanden af staten i samarbejde med Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU. Ud fra SLU's hjemmeside kan man se, at det har en forretningsmæssig tilgang til tilværelsen. Modellerne er finansieret af pesticidafgiften, som er væsentlig mindre end i Danmark.

Den ene model hedder "Greppa Näringen" og beregner gødningsbalancen mellem gødningsinput og forventet høstudbytte. Den anden model hedder "CropSat" og den viser satellitfoto med sensorer for planternes tilstand i vækstperioden. Herefter kan landmanden simulere effekt af gødningstilførsel. Den overflødiggør Yara's traktormonterede sensorer og bladanalyser.

Greppa Näringen www.greppa.nu er et gødningsbalancemodel, hvor der kan simuleres for planlagt gødskning og forventede høstudbytter for det enkelte landbrug. Landmanden træffer et valg og har så driftsdata til sæsonen. Aktuelt gødningsforbrug og høstudbytte sætter landmanden ind og får så en balance +/-. Myndighederne kontrollerer ikke, men tager en gang imellem en samtale, hvor landmanden forklarer sine valg og handlinger. Kun tildelt P skal være max 22 kg /ha.

CropSat er en avanceret markfotografering med sensorer i vækstsæsonen. Tilstanden for alle Sveriges marker kan tages ned. Landmanden kan ud fra farver på computerskærmen vurdere mark for mark om, der skal tildeles mere N og andre næringsstoffer i delområder på den enkelte mark. Modellen indeholder GPS koordinater, og når landmanden har besluttet sig, hvor der skal gødes mere eller ikke, bliver GPS data overført til gødningssprederens computer. På marken gearer gødningssprederen automatisk op og ned efter GPS koordinaterne.

Begge modeller bliver anvendt på bedriftsniveau og er udviklet, så landmanden kan bruge den uden konsulenthjælp. Landmanden finder frem til en kombination på gødning og udbytte foran sin skærm. I vækstperioden justerer landmanden gødningstildelingen efter sit personlige kendskab til markernes beskaffenhed.

Det er to yderst stærke værktøjer for den enkelte landmand til at optimere sine dækningsbidrag fra markerne.

I forhold til danske landmænd får svenskerne ”value for money” for den mindre pesticidafgift og gør samtidig mindre brug af dyre konsulenter, fordi de selv har data og model til at træffe beslutninger ud fra.